

Učiteľia a vychovávatelia sa učili ako urobiť z detí čitateľov

Do Podtatranskej knižnice prišiel v rámci projektu S knihou ma baví svet aj Tibor Hujdič, alias pán Mrkvička so svojim seminárom pre učiteľov a vychovávateľov.

Ako jediný na Slovensku mapuje a sleduje čitateľskú gramotnosť detí a podporu čítania u detí.

Pre učiteľov a vychovávateľov si na štvrtok 3. decembra pripravil niekoľko poznatkov, vzácných rád a odporúčaní k tomu ako pracovať s knihou a detskými čitateľmi.

Dvoma hlavnými témami, ktorými sa Tibor Hujdič samo štúdiami venuje, sú konkrétne inšpirácie detí k tomu, aby sa stali čitateľmi a vyjasnenie si pojmu čitateľská gramotnosť.

Svojimi poznatkami a skúsenosťami sa snaží prostredníctvom interaktívnych a vzdelávacích seminárov a aktivít priviesť deti, rodičov, pedagógov naviesť na správnu cestu k čítaniu.

Na začiatok rozhybal myslenie a podozvedal sa názory pedagógov na to, kto má najväčší vplyv na dieťa, aby sa stalo čitateľom. Učiteľia, vychovávatelia a knihovníci v skupinkách navzájom zisťovali aj, ak sa to rodičovi nepodarí, kto ďalší môže byť tým rozhodujúcim a doviest' dieťa k čítaniu.

Na prednáške s overenými ukážkami a príkladmi pozvaní učiteľia zisťovali za akých skutočne efektívnych podmienok sa z dieťaťa stáva čitateľ. Napríklad aj tak, že dieťa vidí vzory a authority čítať, ďalej keď má doma svoju dostatočnú knižnicu alebo má v triede okolo seba vybrané dobré a zaujímavé knihy.

Tibor Hujdič pozvaným vyučujúcim zdôraznil, prečo sú mimoriadne dôležití pre vývoj a smerovanie čitateľskej gramotnosti detí. Štatistiky totiž naznačujú, že rodič v nedostatočnej miere dokáže ovplyvniť čítanie detí, hoci sú v ich živote prvou osobou a autoritou. Jedinú ďalšiu šancu ako sa dostať ku knihe s dlhodobým výsledkom majú v škole, kde trávajú najviac času. Tibor Hujdič teda odporúča učiteľom, aby pred deťmi čítali a ukazovali im, aké je čítanie vynikajúce. Priviesť deti k záujmu o čítanie môže aj vlastná triedna knižnica, či aktivity, ktoré priamo súvisia s prečítaním kníh, pričom z nich ide pozitívny náboj. Za takéto aktivity Tibor Hujdič ale nepovažuje divadielko, počúvanie audiokníh a iné zážitkové činnosti. Nedokážu dostatočne pôsobiť na čítanie detí, pretože sa s ním spája príjemný zážitok a v konečnom dôsledku sa môžu míňať účinku.

Tibor Hujdič pripomenul vrátane toho ako a čo robiť pre zvýšenie a zlepšenie čitateľskej gramotnosti aj to, prečo je pre deti mimoriadne dôležitá: „Nevieme, čo budú robiť o tridsať rokov, čo ich čaká. Každopádne je podstatné, aby vedeli narábať s informáciami, vedeli sa v spoločnosti prispôsobovať. Ak sa v detstve stanú čitateľmi a čítanie bude pre nich prirodzenosťou až potrebou, budú prečítanému textu rozumieť. Budú si vedieť klásť správne otázky, vedieť predvídať, rozumieť autorovmu zámeru a kriticky uvažovať nad textom. Potom sa v živote dokážu lepšie presadiť a správne nasmerovať než nečitateľia.“ Doplnil to príkladom ako sa skúsenosti s čítaním ukážu už počas prvej životnej skúšky na maturite.

Veľký prepád detských čitateľov sleduje na školách medzi prvým a druhým stupňom. Presné štatistiky síce neexistujú, ale zo svojich pozorovaní zistil, že na prvom stupni číta 90 percent triedy a na druhom iba 5 až 10 percent. Učiteľia tento neblahý fakt odôvodňujú

skutočnosťou, že výučba detí na druhom stupni nedáva priestor na čítanie. Ako na stretnutí podotkli, čítať si môžu jedine cez prestávku, pretože cez hodinu majú čítanie zakázané.

Dieťa na to, aby sa stalo skutočným čitateľom, potrebuje čítať dennodenne, aby sa z čítania stal návyk. U väčšiny je však vysoký predpoklad, že doma si sami čítať nebudú ani 10 minút denne. Existuje niekoľko zaujímavých a efektívnych aktivít, ktoré majú moc motivovať deti k čítaniu. Tibor Hujdič však učiteľom, ktorí majú na žiakov najväčší dosah, spríživukoval, že musia byť dlhodobé a pravidelné, inak nemajú efekt a ani význam.

Ku koncu seminára si učitelia pomocou vybranej knihy vyskúšali ako možno priviesť deti k tomu, aby sa naučili predvídať čítaný text. Zistili tým, prečo je takáto práca s knihou dôležitá, ale aj to, ako sa môže stať zábavnou.

Učitelia a vychovávatelia na seminári dostali bohaté rady, príklady, nápady, inšpirácie ako u detí posilniť alebo vzbudiť čitateľské nadšenie a podporiť ich čitateľskú gramotnosť. Ako Tibor Hujdič zdôraznil, cesta to ľahká nie je, ale má obrovský dlhodobý význam. A keď budú skutočne chcieť ísť touto prospešnou cestou, pôjde to.

Adriana Hricková